

SPRÁVA PRE RADU MINISTROV

o pracovnej skupine pre vzdelávanie „Update Schule“

Samostatnosť – zameranie na budúcnosť – zlepšenie výsledkov

Cieľom rakúskej vzdelávacej politiky je dať všetkým deťom rovnakú šancu bez ohľadu na to, kto sú ich rodičia, kde bývajú a ako sa volajú. Musíme umožniť všetkým deťom, aby samostatne dokázali spĺňať ekonomické a spoločenské nároky a viesť dobrý život. S vyšším vzdelaním, resp. vyššou kvalifikáciou majú ľudia lepšie šance na pracovnom trhu a zlepšuje sa aj ich kvalita života. Vzhľadom na vývoj techniky a napredovanie vedomostnej spoločnosti si úspešná budúcnosť viac ako kedykoľvek predtým žiada vysoko kvalifikovaných špičkových absolventov. Preto musia mať všetky deti v našej spoločnosti možnosť získať vyššie vzdelanie resp. vyššiu kvalifikáciu.

Najlepšou prevenciou nezamestnanosti je dobré vzdelanie: Zatiaľ čo u 25- až 34-ročných s ukončeným terciárnym vzdelaním dosahuje nezamestnanosť 4,1 % (EU22¹: 8 %), u ľudí v rovnakej vekovej kategórii s povinnou školskou dochádzkou ako najvyšším ukončením vzdelaním je na úrovni 19,1 % (EU 22: 21,2 %).

Vo vekovej skupine od 55 do 64 rokov je nezamestnaných 3,2 % ľudí (EU 22: 4,2 %) s ukončeným terciárnym vzdelaním a 6,6 percent (EU 22: 11,2 %) s povinnou školskou dochádzkou ako najvyšším ukončeným vzdelaním (podľa štúdie OECD „Education at a Glance“ 2016).

¹ Pod pojmom EU 22 sa myslí 22 členských štátov EÚ vyjadrených v ukazovateli spomínanej štúdie OECD „Education at a Glance“.

Kľúčovým pre zamestnanosť a rast je náš školský systém odbornej prípravy. Rakúsko má medzinárodne jeden z najrozvinutejších vzdelávacích systémov so zameraním na odbornú prípravu. Svojich absolventov pripravuje na nároky pracovného trhu lepšie ako ostatné krajiny, a to prepájaním sveta učenia sa so svetom práce. Vďaka tomu je v Rakúsku z medzinárodného hľadiska nižšia nezamestnanosť u mladých: V septembri 2016 dosahovala nezamestnanosť u mladých v Rakúsku 10,8 %, zatiaľ čo jej priemerná úroveň v EÚ je 18,6 %.

Optimálna podpora existujúceho potenciálu: Zlepšenie priepustnosti vzdelávacieho systému

Musíme pomôcť deťom naplno využiť svoj potenciál a zlepšiť priepustnosť vzdelávacieho systému. Socioekonomické zázemie žiakov má ešte stále výrazný vplyv na vzdelanie, ktoré v budúcnosti dosiahnu. Z celospoločenského hľadiska to znamená, že veľa detí vôbec nevyužije svoj potenciál a premárni mnoho životných šancí. V súčasnosti vzdelanie v Rakúsku ešte do veľkej miery závisí od rodinného prostredia.

Rakúsko sa musí vymaniť z pasce priemernosti: Menej rizikových a viac špičkových skupín

Rakúsko investuje veľa do vzdelávania, čo sa však neodráža rovnakou mierou vo výsledkoch medzinárodných porovnávacích štúdií. Síce sa v posledných rokoch situácia zlepšila, v oblasti základných zručností sa ešte stále priveľa detí zaraďuje do rizikových a primálo do špičkových skupín.

Keďže 10-roční žiaci dosiahli zlé výsledky v čitateľskej gramotnosti (štúdia PIRLS) a v matematike a prírodných vedách (štúdia TIMSS), rakúska spolková vláda sa nutne zameriava na prijatie opatrení v oblasti predškolskej výchovy a základného vzdelania, o čom svedčí aj schválenie balíčka opatrení v oblasti predškolskej a elementárnej pedagogiky.

Rakúsko odpovedá na výzvy budúcej vedomostnej spoločnosti

Aby spolková vláda našla trvalé riešenia týchto kľúčových problémov, prenecháva ďalší vývoj školského systému autonómnym školám, ktoré fungujú samostatne, zameriavajú sa na konkrétne regióny a majú voľnú ruku pri realizácii svojej koncepcie. Navyše disponujú riadením kvality, ako aj riadiacou a podpornou štruktúrou, ktoré spĺňajú budúce nároky na vzdelávanie. Okrem toho spolková vláda zavádza okamžité opatrenia zamerané na individualizáciu a diferencovanú podporu, aby pedagogickí pracovníci dokázali skorej rozpoznať problémy detí s učením, ich záujmy a nadanie a zaznamenali úspechy

pri výučbe základných zručností. K zlepšeniu prístupu žiakov k vzdelaniu a k informáciám má výrazne prispieť digitalizácia. Predpokladá sa jej široké využitie na rakúskych školách.

Individualizácia a diferencovaná podpora pre častejšie učebné úspechy na školách

Aby ľudia v budúcej vedomostnej spoločnosti dokázali splniť nároky pracovného trhu a uplatniť sa v živote, potrebujú vynikajúce vzdelanie a musia ovládať centrálné kompetencie. Spolková vláda si kladie za cieľ zredukovať na polovicu počet detí v priveľkých rizikových skupinách v čítaní, matematike a prírodných vedách a zároveň zdvojnásobiť počet detí v špičkových skupinách, ktoré sú ešte stále primálne. Preto zavádza opatrenia zamerané na individuálny prístup a diferencovanú podporu, aby pedagogickí pracovníci včasnšie identifikovali problémy u detí s učením, ich záujmy a nadanie, a tak častejšie uspeli pri sprostredkovaní základných zručností. Vychádzajúc zo zisťovania jazykovej úrovne a podporných opatrení na materských školách sa na základných školách vytvárajú diagnostické a podporné nástroje. K dispozícii ich majú pedagógovia, ktorí sa v rámci odbornej prípravy a ďalšieho vzdelávania na pedagogických fakultách pripravujú na to, aby deťom poskytli cieleňú a individuálnu podporu.

Hneď po prijatí žiakov na základnú školu a v prvých dvoch ročníkoch základnej školy sa opisujú jazykové zručnosti a vykonávajú skriningy jazykového vývoja, na základe ktorých sa prijímú cieleňé individuálne podporné opatrenia. Jazykové zručnosti sú kľúčom k úspechu vo vzdelávaní. V treťom ročníku na základnej škole sa v súvislosti so vzdelávacími štandardmi používajú neformálne merania zručností v nemčine, angličtine a matematike, na základe ktorých pedagógovia poskytujú žiakom cieleňú individuálnu podporu.

V záujme najlepšieho vzdelania pre všetkých môže digitalizácia zohrať významnú úlohu pri zlepšení prístupu k vzdelaniu a dostupnosti informácií. Digitálne vzdelávanie sa má na rakúskych školách využívať v čo najväčšej miere. K digitálnym zručnostiam patria technické znalosti a ich využívanie, ako aj kritické a uvážené narábanie s médiami na základe mediálnej gramotnosti. Dôležitú úlohu pri zaobchádzaní s (osobnými) údajmi zohráva aj chápanie ochrany údajov a kybernetickej bezpečnosti. Kľúčovým faktorom optimálneho využívania digitálnych médií a nástrojov je odborná príprava a ďalšie vzdelávanie učiteľov. V tejto súvislosti má veľký význam využitie digitálnych učebných a vzdelávacích materiálov, ktoré ak sa použijú zmysluplne, podporia individualizované učenie sa.

Doterajšie vykonávacie kroky

30. júna spolková rada schválila novelu školského zákona z roku 2016, čím podnikla prvé veľké kroky zo správy pre Radu ministrov zo 17. novembra 2015 o reforme vo vzdelávaní.

To sa týka predovšetkým balíčka opatrení pre základné školy s cieľom umožniť deťom vhodný nástup do školy (vydarený prechod na rozhraní materskej a základnej školy s využitím informácií získaných v materskej škole pri „novom“ zápise do školy – „Schuleinschreibung NEU“). Priamo v konkrétnej škole sa môže rozhodnúť autonómne a cez školské partnerstvo (školské fórum), či sa namiesto číselnej známky v prvých troch ročníkoch zavedie alternatívne hodnotenie výkonu. Vďaka tomu sa na vyše 2000 školách stanú pokusy k alternatívnym formám hodnotenia výkonov zastaranými. Navyše opatrenia zahŕňajú ďalšie rozšírenie autonómie škôl vo vytváraní tried na základných školách a v cielenom rozvíjaní jazykových zručností prostredníctvom začiatočníckych jazykových skupín a podporných jazykových kurzov v rámci povinnej školskej dochádzky a ich uplatnenia na stredných školách.

V oblasti elementárnej pedagogiky sa doterajšie zariadenia na prípravu učiteľov v oblasti predškolskej výchovy k 1. septembru 2016 pretvorili na vzdelávacie zariadenia elementárnej pedagogiky ako stredné odborné školy. Zásadný pokrok možno vidieť aj v učebných osnovách vyhlásených k 1. septembru 2016 so záväzným zameraním na výchovu v ranom detstve. Pritom sa zohľadňujú aktuálne spoločensko-politické potreby, resp. zmenené nároky na materské školy ako vzdelávacie zariadenia elementárnej pedagogiky.

Rozšírením možností uplatnenia vysokoškolských učiteľov na stredných a vyšších odborných školách (BMHS) vrátane stredných poľnohospodárskych a lesníckych škôl sme už urobili prvý krok k personálnej autonómii na školách.

Škola budúcnosti je samostatná, zameraná na konkrétny región a má voľnú ruku pri realizácii svojej koncepcie

V rozhodnutí Rady ministrov zo 17.11.2015 o reforme vzdelávania sa v súvislosti s balíčkom o autonómii stanovuje cieľ dosiahnuť lepšie výsledky u žiakov, ako aj účinnejšie využitie zdrojov vďaka autonómnej realizácii koncepcie konkrétnej školy a voľnosti pedagógov. Pri opatreniach balíčka o autonómii nevznikajú

žiadne náklady. V rámci legislatívneho procesu zosúladí Spolkové ministerstvo školstva právne zmeny jednotlivých balíčkov opatrení so sociálnymi partnermi.

Preto zo strategického, pedagogického a organizačného hľadiska tvorí balíček o autonómii základ reformy vzdelávania. Školy budú mať oveľa väčší priestor na rozhodovanie. Zároveň sa rozšíri okruh pedagogických, organizačných a personálnych možností, vďaka čomu sa ponuka vzdelávania čo najlepšie prispôsobí špecifickým potrebám a pedagogickej koncepcii konkrétnej lokality.

Spolkové školy, povinné školy so zameraním na všeobecné vzdelanie a odborné školy sa od seba nelíšia len rozdielnymi vekovými kategóriami, ale aj personálom, cieľmi vzdelávania a spôsobom riadenia zo strany zriaďovateľov školy.

Viac voľnosti v pedagogickej, organizačnej, personálnej a finančnej oblasti so sebou prináša nasledujúce výhody:

- Ponuka vzdelávania sa lepšie zosúladí s regionálnymi požiadavkami.
- Pedagógovia budú venovať zvýšenú pozornosť schopnostiam a predpokladom jednotlivých žiakov.
- Efektivita učenia a vyučovania sa bude včasne rozvíjať v autonómnych pedagogických koncepciách a flexibilnejších formách výučby.
- Posilní sa regionálne prepojenie so školou a jej partnermi.

Model autonómie: Viac rozhodovacích kompetencií pre lepšie vzdelávacie príležitosti v regióne

Všetky deti a mladí ľudia majú rôzne silné stránky, talenty a potreby. Regionálne prostredie škôl je v celom Rakúsku odlišné.

Najlepšie reagovať na rozmanitosť konkrétneho regiónu vedia školy, ktoré sa v danej oblasti nachádzajú.

Preto majú školy samy rozhodovať o tom, ako učiť svojich žiakov.

Umožnime im to a udeľme im autonómiu.

Pozdvihneme tak kvalitu vyučovania.

In der jeweiligen
Region mit Ihren...

sollen alle SchülerInnen die gleichen Chancen
auf ein bestmögliches Bildungsniveau haben
mit all Ihren...

Gemeinden
Vereinen
Kindergärten
Traditionen
Unternehmen
Bildungseinrichtungen
Innovationen
Sozialen Einrichtungen
Initiativen
Sozialen Strukturen
Demographischen
Entwicklungen

kulturellen
Hintergründen
Stärken
Fähigkeiten
Talente
Interessen
sozialen
Hintergründen
besonderen
Bedürfnissen

Zur Erreichung dieses Ziels bekommen alle
Schul(cluster)leitungen **mehr Freiraum!**

Preklad textu v grafike

V konkrétnom regióne s vlastnými obcami, spolkami, tradíciami, podnikmi, vzdelávacím zariadeniami, inováciami, sociálnymi zariadeniami, iniciatívami, sociálnymi štruktúrami a vlastným demografickým vývojom majú všetci žiaci s celým svojím kultúrnym zázemím, so svojimi silnými stránkami, schopnosťami, talentami, záujmami, sociálnym pozadím a osobitnými potrebami mať rovnaké príležitosti nadobudnúť čo najlepšie vzdelanie. Na dosiahnutie tohto cieľa získajú všetky vedenia škôl (školských klastrov) **viac voľnosti**.

Medzinárodný vývoj a výsledky interných expertných zistení o autonómii

Keď Rakúsko poskytne školám väčší priestor na rozhodovanie, bude tak sledovať vývoj, ktorý OECD považuje za všeobecný cieľ mnohých medzinárodných reforiem: „Medzi dôvody decentralizácie rozhodovacej právomoci patrí (...) obmedzenie byrokracie, intenzívnejšie napĺňanie miestnych potrieb (...), zlepšenie inovačného potenciálu a častejšie vytváranie stimulov pre zlepšenie kvality vzdelávania na školách“ (OECD 2012, s. 612). V súčasnosti majú rakúske školy pomerne malú autonómiu v rozhodovaní: Priamo na mieste sa prijíma len okolo 30 % všetkých relevantných rozhodnutí (OECD 2012, s. 611) V priemere OECD s dostupnými údajmi z 34 krajín sa 41 % všetkých rozhodnutí prijíma na úrovni školy.

Odporúčania rakúskeho kontrolného úradu na optimalizáciu riadenia v rakúskom školskom systéme sa uberajú rovnakým smerom. V nich sa žiada rozsiahla autonómia škôl pri koncipovaní výučby a výbere zamestnancov“ (Rakúsky kontrolný úrad, 2015, s. 105)

Najdôležitejšie opatrenia balíčka o autonómii – viac voľnosti na rakúskych školách

1. Klastre škôl a vzdelávací kampus/región

77 % všetkých povinných škôl a 16 % všetkých spolkových škôl navštevuje menej ako 200 detí. Malé školy majú menej možností autonómneho vývoja a flexibilného využívania personálnych kapacít so zameraním na silné stránky. Preto bude zákon umožňovať zriaďovateľom a príslušnému školskému úradu v konkrétnej spolkovej krajine spojiť dve až osem škôl, ktoré sa nachádzajú vo vzájomnej blízkosti, do klastra. Tento postup bude mať pozitívny vplyv na pedagogiku: Učitelia budú môcť lepšie sledovať a podporovať žiakov pri prechode na ďalší stupeň a projekty medzi jednotlivými školami sa zrealizujú oveľa ľahšie. Navyše tak možno formovať vývoj školy a stavať na silných stránkach pri využívaní ľudských a ekonomických zdrojov.

Úlohy doterajšieho vedenia školy prevezme ústredné vedenie školského klastra, ktoré zodpovedá za zostavenie svojho tímu. Možno tak zriadiť útvary regionálneho vedenia pre jednotlivé lokality škôl. Vedenie školského klastra bude mať v budúcnosti viac časovej voľnosti a bude tak môcť formovať vývoj pedagogiky v danom regióne.

Cieľom vzdelávacieho kampusu v meste a vzdelávacieho regiónu na vidieku je podpora priepustnosti, ako aj zabezpečenie plynulého prechodu z materskej školy na ďalšie stupne vzdelania vrátane stredného vzdelania. Vo vzdelávacom kampuse sa pod vedením všetkých škôl alebo školských klastrov a za účasti relevantných aktérov (partnerov škôl, sociálnych zariadení atď.) zosúladujú dôležité rozvojové projekty v regióne. Najmä začlenenie materských škôl do vzdelávacieho kampusu podporuje zosúladenú verziu ponuky vzdelávania a odbornej prípravy. Riaditelia zúčastnených vzdelávacích zariadení resp. klastrov si môžu spomedzi seba vybrať hovorcu, ktorý bude mať na starosti internú koordináciu a vystupovanie navonok.

2. Autonómna organizácia výučby

Organizácia výučby bude celkovo flexibilnejšia a tým otvorí nové autonómne možnosti tvorby pedagogických priorít. Tak sa organizácia výučby flexibilne zosúladí s potrebami žiakov a rodičov, ako aj s pedagogickými koncepciami vyučujúcich:

- Veľkosť tried a skupín, ako aj delenie tried na skupiny (počty žiakov pri otvorení a delení) viac nebudú dané centrálné. Školy o nich rozhodnú samy. Trieda zostane zachovaná ako sociálny referenčný rámec pre žiakov. Na základe súčasnej stupnice,

resp. platnej logiky finančného vyrovnaní budú aj naďalej zabezpečené rovnaké zdroje.

- Škola resp. školský klaster však môže samostatne rozhodnúť o tom, ktoré predmety sa budú vyučovať v skupine a ako tá skupina bude vyzeráť. Vedenie školy alebo školského klastra je povinné oznámiť školskému fóru resp. rakúskemu výboru školských komunít (SGA) kritériá veľkosti skupín a delenia na skupiny, ako aj poradiť sa s partnermi škôl o príslušných opatreniach. Pritom je potrebné zohľadniť nielen nároky na bezpečnosť, ale aj pedagogické, personálne a priestorové možnosti. Tvorba skupín môže zahŕňať aj dočasné vytváranie skupín z viacerých tried pre časti projektového vyučovania. Pri čoraz prepojenejšom vyučovaní sa môže napr. učivo zhrnúť využitím medzipredmetových vzťahov, aby sa tak u detí rozvíjalo myslenie v súvislostiach a ony si dokázali lepšie osvojiť príslušné zručnosti. V rámci optimálnej prípravy a dohľadu nad realizačným procesom sa zmeny v delení a vo veľkosti skupín majú aplikovať až po primeranej prípravnej fáze.
- Zdroje uvoľnené v konkrétnej lokalite sa vďaka flexibilitě dajú využiť na zavedenie pedagogicky diferencovaných opatrení priamo na mieste. Môže ísť napr. o medzipredmetové projekty či rôzne spôsoby podpory žiakov. Dokonca sa majú vo väčšej miere uplatňovať aj medziročníkové formy výučby. Môžu sa určiť aj voľnejšie otváracie hodiny školy: Školy tak napríklad môžu ponúkať ráno od 7.00 do 8.00 individuálne učenie s pedagógmi alebo poradenstvo prostredníctvom vhodných osôb.
- Flexibilita sa odzrkadlí aj na samotných vyučovacích hodinách: Plánujeme zaviesť 50-minútovú hodinu, ktorá zostane kalkulačným faktorom pre personálny manažment a pridelenie prostriedkov. Jej zavedenie si vyžaduje súhlas personálneho výboru. Školy môžu samostatne rozhodnúť o časovom zadelení vyučovacích hodín. Pritom je potrebné zabezpečiť, aby sa vyučovanie neskrátilo.

3. Výber učiteľov

Základom úspešného výberu pedagógov je nadchnúť pre toto povolanie správnych ľudí a nájsť pre nich uplatnenie podľa ich silných stránok. Proces úspešného výberu vyučujúcich sa preto začína skúškou spôsobilosti pred začiatkom resp. počas štúdia.

Ak na voľné miesto prichádza do úvahy viac uchádzačov, musí mať škola možnosť rozhodnúť o tom, koho prijme.

Zásadou je prenesenie rozhodovacej právomoci na školy, všetky administratívne aspekty (preskúmanie formálnych náležitostí, pracovná zmluva, plat) prijatia učiteľa ostanú v kompetencii príslušného úradu. Podľa toho sa vytvorí nový výberový proces.

Po prvom prijatí na školu pomáha adaptačná fáza (v prvom roku zamestnania) mladým učiteľom rozvíjať sa a zároveň sa v tejto fáze posúdi ich spôsobilosť. Ako príslušný orgán v spolkovej krajine bude školský úrad aj naďalej niesť konečnú zodpovednosť za personálny manažment, a tak zaistí, aby všetky školy mali vhodných vyučujúcich.

4. Ďalšie vzdelávanie učiteľov/ rozvíjanie spôsobilosti personálu

Balíček o autonómii so sebou prináša zvrátenie súčasného trendu, v ktorom prevažuje ďalšie vzdelávanie založené na ponuke, a prechod na ďalšie vzdelávanie založené na dopyte. V budúcnosti sa bude ďalšie vzdelávanie riadiť prevažne dopytom, bude školám alebo školským klastrom voľne k dispozícii a jeho obsah si budú môcť prispôbiť podľa vlastného uváženia. Zvyšnú časť ďalšieho vzdelávania musia v budúcnosti plánovať pedagogické fakulty v súlade so zabezpečením kvality a pri zohľadnení ukazovateľov stanovených rakúskym ministerstvom školstva. Školský úrad v spolkovej krajine môže na základe konkrétnych údajov a po dohode s rakúskym ministerstvom školstva zadať dodatočné kurzy ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy.

Všetky aktivity ďalšieho vzdelávania popri zamestnaní sa budú u učiteľov zaznamenávať v sprievodnom elektronickom portfóliu, do ktorého bude môcť vedenie školy alebo školského klastru nahliadnuť. Vedenie školy (klastra) zodpovedá za rozvíjanie spôsobilosti vyučujúcich a so žiadosťou o kurzy sa obráti priamo na pedagogické fakulty. Ak sa na vysokej škole alebo v rámci konkrétnej siete fakúlt nenájde vhodný personál, môžu sa do výberového konania zapojiť aj externí poskytovatelia. Obsahová náplň ďalšieho vzdelávania sa určí lokálne podľa reálnych potrieb školy (klastra), a tak prispeje k rozvoju školy (klastra). Pri činnostiach, ako sú plánovanie a realizácia rozvoja školy a spôsobilosti zamestnancov, ktoré má na starosti vedenie školy (klastra), prevezme úlohu strategického partnera školská inšpekcia.

5. Kvalifikácia vedenia školy (klastra) a objektivizácia

Súčasnú výberovú konania na riaditeľov škôl sa všeobecne odlišujú v závislosti od spolkových a povinných škôl. Okrem toho sčasti existujú dodatočné predpisy špecifické pre jednotlivé spolkové krajiny. V jednotlivých spolkových krajinách existujú vo výberových konaniach odlišné modely hodnotenia spôsobilosti uchádzačov.

Balíček o autonómii, ktorý so sebou prináša výrazné posilnenie riadiacej funkcie vedenia školy (klastra), stanovuje novú jednotnú podobu výberového konania pre všetky riadiace funkcie. Podnet na vypísanie výberového konania na voľnú riadiacu funkciu musí dať školský úrad v konkrétnej spolkovej krajine. Pre výberové konanie sa v závislosti od funkcií vytvorí pevná štruktúra (katalóg kritérií a požiadaviek), vďaka ktorej bude možné objektívne vybrať osoby do riadiacich funkcií školy.

V tejto súvislosti sa popri zohľadnení prechodných ustanovení stanovujú nasledujúce zákonné požiadavky: Preukázateľné päťročné skúsenosti v príslušnej oblasti a preukázateľné úspešné absolvovanie prvej časti univerzitného kurzu NEU (20 kreditov ECTS). Uchádzači musia navyše záväzne preukázať

1. svoje riadiace zručnosti, ako aj odbornú a osobnú spôsobilosť
2. zároveň musia vyjadriť predstavy o rozvoji funkcie, o ktorú sa na uvedenej škole uchádzajú.

Na objektívne posúdenie kandidátov sa zriadi posudková komisia a stanoví sa postup objektivizácie.

6. Podporný personál

V dôsledku veľkej rozmanitosti profesijných skupín sú koordinácia priamo na mieste a využitie vhodného personálu náročné. Často pre konkrétnu profesijnú skupinu neexistujú celoštátne jednotné požiadavky, vzdelanie alebo opis pracovnej činnosti. Výzvou je aj rozmanitosť zadávateľov: Medzi nimi sú Spolkové ministerstvo školstva, Spolkové ministerstvo práce, sociálnych vecí a ochrany spotrebiteľov, služby starostlivosti o mládež v spolkových krajinách a v neposlednom rade verejné a súkromné spolky s rozličnými štandardmi kvality.

Samostatná škola musí mať s prihliadnutím na existujúce štruktúry a s pomocou koordinačného miesta psychosociálnej podpory na školskom úrade v konkrétnej spolkovej krajine možnosť rozhodovať o tom, ktorý podporný personál potrebuje. Doterajšie financovanie zo strany zriaďovateľov ostáva nezmenené. Predpokladom na to je vypracovanie a zakotvenie jednotných požiadaviek na kvalifikáciu a na splnenie úloh. V strednodobom horizonte možno napr. zlúčiť služby rozličných profesií do jednej agentúry a školy nimi môžu podľa potreby

flexibilne disponovať. Náležité kvalitatívne normy a koncepty uskutočniteľnosti pre implementáciu v oblasti povinných a spolkových škôl sa vypracujú do jesene 2017.

7. Školské partnerstvo

V rámci reformy vzdelávania je potrebné využiť silné stránky rakúskeho školského partnerstva na to, aby sa na všetkých systémových úrovniach urýchlene zaviedli podrobne zosúladené štrukturálne zlepšenia. Platné právne predpisy o školskom partnerstve je potrebné vzhľadom na tieto skutočnosti prispôbiť resp. doplniť, aby sa školské partnerstvo v zmenenom organizačnom rámci aj naďalej zohľadňovalo na všetkých systémových úrovniach (škola, klaster, školský úrad v spolkovej krajine).

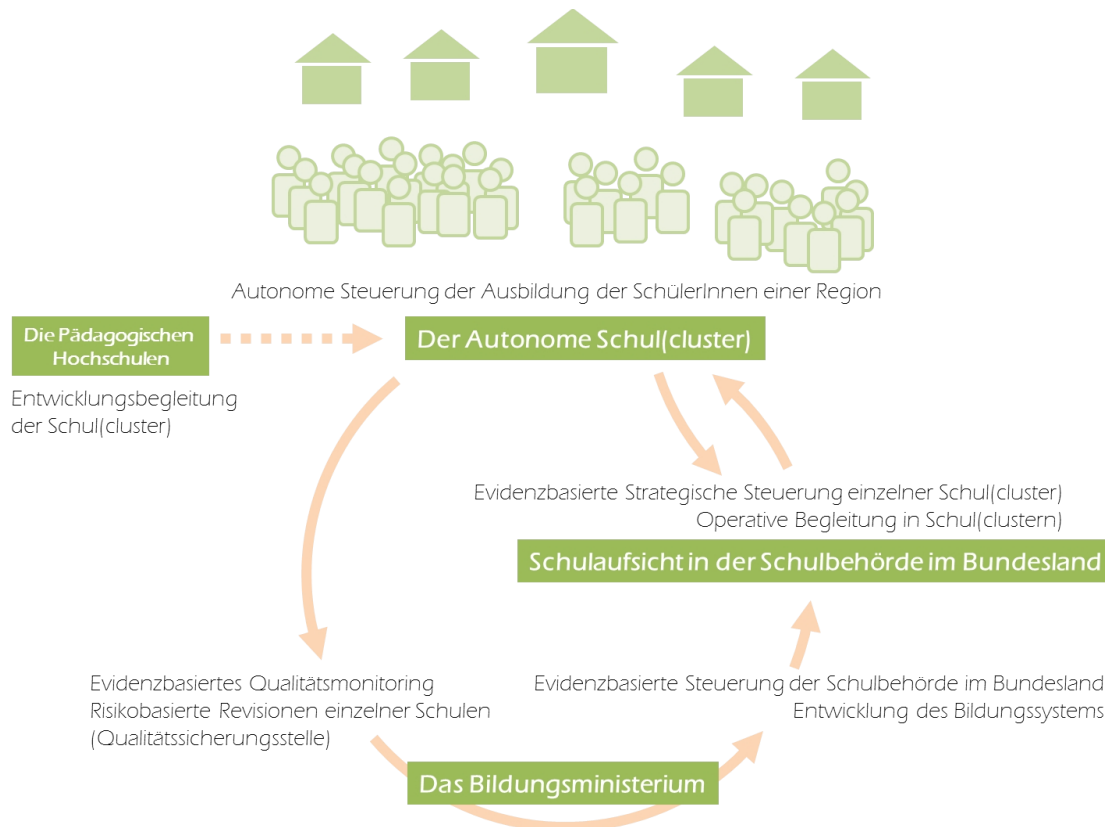
Hlavnou zásadou je, aby zodpovednosť za realizáciu a výsledky jasnejšie ako doteraz prevzalo vedenie školy, z ktorého sa v dôsledku školskej autonómie vyvíja skutočné riadenie vzdelávania. Spolurozhodovacie a účastnícke práva školských partnerov na úrovni školy resp. klastra sa sústreďujú na pedagogickú oblasť, zatiaľ čo organizačné a personálne záležitosti sú skôr v kompetencii vedenia školy. Na úrovni triedy dostane aj nižší stupeň všeobecného stredoškolského vzdelávania možnosť partnerského spolurozhodovania. Na úrovni školských klastrov sa vytvorí poradný výbor školských partnerov (poradný výbor školských klastrov). Jeho poradnú funkciu bude využívať vedenie školy. To isté platí o krajinskej úrovni (poradnú funkciu bude využívať školský úrad v konkrétnej spolkovej krajine) a na spolkovej úrovni.

8. Vytvorenie novej riadiacej štruktúry a riadenia kvality

Rozsiahle rozšírenie právomocí v oblasti pedagogického, organizačného a personálneho riadenia a rozvoja škôl resp. klastrov nezmení len úlohy, právomoci a zodpovednosť vedenia škôl (klastrov), ale aj administratívnych úrovní. Silnejšia autonómia si vyžaduje menej operatívneho riadenia na jednej strane a jasné rámcové podmienky a meranie výsledkov (kontroľing) jednotlivých škôl a klastrov na druhej strane. Preto bude potrebné ďalej rozvíjať centrálné riadenie kvality, školskú inšpekciu, pedagogické fakulty, aby bol tak zabezpečený pedagogický a strategický dohľad nad školami. Navyše budeme musieť vytvoriť nové kontroľingové nástroje.

Aj rakúsky kontrolný úrad odporúča v súvislosti s optimalizáciou riadenia rakúskeho školského systému jednotné predpisy a zakotvenie školskej autonómie

v systéme jednotného riadenia na báze cieľov vzdelávania a nadradeného monitoringu dosahovania cieľov. Úlohou škôl je praktická realizácia a organizácia vyučovania. Nadradenému jednotnému orgánu zasa prináleží kontrola a na úrovni konečnej zodpovednosti sa sfinalizujú rámcové podmienky (Rakúsky kontrolný úrad, 2015, s. 106).

Preklad textu v grafike

Die pädagogischen Hochschulen – Pedagogické fakulty

Entwicklungsbegleitung der Schul(cluster) – Sledovanie vývoja škôl (školských klastrov)

Autonome Steuerung der Ausbildung der SchülerInnen einer Region – Autonómne riadenie vzdelávania žiakov v regióne

Der autonome Schul(cluster) – Autonómny školský klaster / Autonómne školy

Evidenzbasierte strategische Steuerung einzelner Schul(cluster) – Strategické riadenie jednotlivých škôl (školských klastrov) založené na konkrétnych údajoch

Operative Begleitung in Schul(cluster) – Operatívny dohľad nad školami (školskými klastrami)

Schulaufsicht in der Schulbehörde im Bundesland – Školská inšpekcia v školskom úrade v spolkev krajine

Evidenzbasiertes Qualitätsmonitoring – Monitoring kvality založený na konkrétnych údajoch

Risikobasierte Revisionen einzelner Schulen – Revízie jednotlivých škôl založené na rizikách

Qualitätssicherungsstelle – Orgán zabezpečenia kvality

Evidenzbasierte Steuerung der Schulbehörde im Bundesland – Riadenie školského úradu v spolkovej krajine založené na konkrétnych údajoch

Entwicklung des Bildungssystems – Rozvoj vzdelávacieho systému

Das Bildungsministerium – Ministerstvo školstva

Vytvorenie novej primeranej riadiacej štruktúry, zriadenie centrálného orgánu zabezpečenia kvality a zakotvenie vhodných kontrolingových nástrojov musí preto prebehnúť súbežne s implementáciou balíčka o autonómii a s etablovaním budúcich školských úradov v spolkových krajinách.

Pretvorenie rakúskeho školstva do roku 2025 (vzťahuje sa na všetky uvedené opatrenia)

Pretvorenie rakúskeho školského systému opísaného v tejto správe si vyžaduje niekoľkoročný realizačný proces, ktorý bude prebiehať do roku 2025. Na základe zmien v zákone sa spustí proces, v ktorom budeme sledovať a podporovať školy pri rozvíjaní a realizácii ich pedagogických koncepcií. V prvom polroku 2017 sa skoncipuje príručka autonómie pre vedenie školy a rozvinie sa centrálné riadenie kvality. V školskom roku 2017/18 začnú fungovať prvé ukázkové školy so zavedením balíčka o autonómii a vypracovaním koncepcie prvých klastrov. S vytváraním vzdelávacieho programu pre vedenia škôl sa už začalo. Aj v tomto prípade je cieľom rozbehnúť program začiatkom školského roka 2017/18. V školskom roku 2018/19 sa bude pokračovať s postupnou realizáciou do roku 2025.

Preto sa na spolkovú vládu obraciame so žiadosťou, aby vzala túto správu súhlasne na vedomie.

18. október 2016

Spolková ministerka:
Dr.ⁱⁿ Sonja HAMMERSCHMID

Spolkový minister:
Dr. Reinhold MITTERLEHNER

TEXT citovaný zo zdroja: <https://www.bka.gv.at/DocView.axd?CobId=64072>